

Pápež nevládze chodiť!

Zdravotný stav Benedikta XVI. sa zhoršil. Pápeža Benedikta XVI. trápi artróza. Bolesť 84-ročného rímskeho biskupa sú podľa médií také silné, že sotva prejde pár krokov. Práve tieto zdravotné problémy ho prinútili pred pár dňami použiť posuvnú plošinu pri presune k oltáru. Vyhol sa tak chôdzi, ktorá preňho bola príliš náročná. Plošina, ktorú v minulosti využíval ťažko chorý Ján Pavol II., prekvapila pútnikov vo Vatikáne. Súčasný pápež totiž k oltáru chodil pešo a pristavoval sa pri pútnikoch. Podľa

zdrojov z Vatikánu má pápež problémy najmä s pravou nohou. Počas augustových Svetových dní mládeže v Madride si pri chôdzi pomáhal paličkou. (šu), *Nový Čas* 12/11/2011

Čo je artróza?

Ide o bolestivé ochorenie kĺbov, ktoré veľmi často postihuje ľudí po 50-ke. Artrózou sú najčastejšie postihnuté veľké kĺby, chrčtica a niektoré malé kĺby na rukách. Choroba sa prejavuje bolesťou, ale aj obmedzením funkčnosti kĺbov.

Fara útočí na obrazovky

Seriály ovládli aj cirkev

Seriály nezastavíš. Táto móda slovenských televíznych staníc už prerazila aj do sveta katolíckej cirkvi. Istá náboženská televízna stanica nakrúca pôvodný seriál Fara. Nakrúca sa v autentickom prostredí, na fare v CabajiČápoře.

Úplne vážne. V diele vraj vystupujú ľudia, ktorí sa bežne pohybujú po fare. Farár, kostolník, organista... a asi aj nejakí tí veriaci. Tvorcovia však majú pred sebou tvrdý orech. Ktosi raz napísal, že cirkev urobila láske veľkú službu, keď ju vyhlásila za hriech. Je to možné, no práve toto opatrenie sa dnes ukazuje ako problém. Seriál Fara sa nebude

môcť zaoberať milostnými vzťahmi a románikmi. Všetka češť, bude to asi jediný slovenský seriál, ktorý tak urobí. Na slovenskej scéne je aj toto čosi ako punc originality. Uvidíme, ako sa tvorcovia s témou fary popasujú. Aké problémy do seriálu vpašujú? Moderné kultúrno-etické dilemy? Hlavne by sa nemali báť srandy a trochu sa odviazať. Seriál štartuje už v nedeľu a normálne som na to zvedavý. Niežeby som bol extra nábožensky založený, ale je fajn vidieť, že seriály sa dajú robiť aj inak ako len omieľaním románikov a recyklovaním slovenských celebrit, ktoré sa tak trochu hrajú na tie americké. **Plus jeden deň** 15/11/2011

Cyril, Metod a Gorazd dostanú sochu

Matica slovenská a katolícki biskupi vyhlásili súťaž na súsošie v Bratislave.

V centre Bratislavy postavia nadživotné súsošie Cyrila a Metoda s ich žiakom Gorazdom. Matica slovenská spolu s Konferenciou biskupov Slovenska a Spoločnosťou svätého Gorazda včera vyhlásili súťaž. Bronzové sochy majú stáť na Hurbanovom námestí pri Obchodnej ulici, osadiť ich chcú v roku 2013 pri príležitosti 1150.

výročia príchodu Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu. Postavy majú mať výšku okolo 270 centimetrov, cena má byť maximálne 165-tisíc eur. Ocenit' chcú tri najlepšie návrhy. Matica sa ujala aj sochy Cyrila a Metoda v Komárne. Z ulice ju osadili na priečelí vlastného sídla. Potom ju presunuli na kruhový objazd, kde ju krátko pred poslednými voľbami odhalil vtedajší premiér Róbert Fico (Smer). (juk)

SME 16/11/2011

Na kostol šetrili sto rokov

Viac než 100 rokov čakali ľudia z dedinky Andrejovka na vlastný kostolík.

Veriaci sa museli modliť v obyčajnom dome. Kostol je už hotový a babičky od radosti až plakali. Naša kamera bola pred niekoľkými rokmi pritom, keď sa výstavba chrámu ešte len začala.

Veriaci z Andrejovky len tíško závideli všetkým na okolí, že majú svoje kostolíky. Oni museli na ten svoj čakať neuveriteľne dlho. Viac ako 100 rokov si Andrejovčania šetrili peniaze na to, aby sa mohli modliť vo vlastnom kostole. Peniaze do pokladničky hádzali niekoľko desaťročí aj tieto starenky a verili, že sa dožijú prvej cerpy v dedine.

Anketa: „Už som verila, modlila som sa a verila som, že raz budeme v novej cerpy, ale sme tu.“

Anketa: „Som nemyslela, ale je to chvála pánu Bohu.“

Redaktorka: „V tejto budove sa modlili dedinčania predtým čo bolo veľkým pokušením hlavne pre chlapov, pretože hneď vedľa bola krčma. Chlapi z dediny ale smutní nebudú, veď aj oni sa nadreli ako kone, aby sa chrám postavil. Trošku ďalej to je nie?“

Anketa: „Ďalej, ale sme radi, že je nový.“

Redaktorka: „Už sa budete cítiť konečne od dnešného dňa ako farár?“

Peter Il'ko, správca farnosti: „Áno, určite, určite, že nie slúžiť v nejakom domčeku, ale teším sa to, že konečne ľudia prídu do dôstojného miesta.“

Redaktorka: „Takto ako skladačku priviezli časti kostolíka do Andrejovky až z Čiech do Andrejovky. Dnes je po niekoľkých storočiach konečne na svojom mieste.“

Maja Pavlíková
TV JOJ, 14.11.2011

Keď miništrantov nepúšťali k maturite

Slovensko pred novembrom '89. Eštebáci kňazov vydierali aj zámerými provokáciami. Napríklad ľahkými de-
vami

Vzťah komunistov k viere a Bohu sa dobre ilustruje skutočnými príbehmi. Trebárs tým, ako Antona Srholca, ktorý chcel študovať teológiu mimo republiky, poslali na desať rokov do uránových baní. Ešte dlhšie si za vieru posedeli zakladatelia tajnej cirkvi Vladimír Jukl a Silvester Krčméry. Neboli sami, zoznam je pridlhý a vyšperkovaný aj fyzickým mlátením a týraním na samotkách. „Likvidačné boli najmä 50. roky, keď sme mali 70-tisíc politických väzňov. U väčšiny to súviselo s vierou. V 60. rokoch sa situácia uvoľňovala, deväť mesiacov roka 1968 bolo fantastických, pritrvdila to následná normalizácia,“ hovorí 72-ročný predseda kresťanských seniorov a exvel'vyslanec v Ríme Jozef Mikloško. Platilo teda: iné časy, iné pomery. Situácia sa líšila aj podľa miesta. Kým niekde sa veriaci komunistov oprávnene báli, inde si nimi hlavu nelámali. „Tu chodili ľudia do kostola aj za komunistov. Robili najťažšie práce, takže sa nemuseli obávať. Nižšie už ísť nemohli. Tu boli aj kostolníci komunisti,“ spomína 62-ročná dôchodkyňa Zuzana Kovšová z evanjelickej obce Príbelce v rozhovore pre SME.sk.

Donášaj, nebude malér

Rímskokatolíckeho kňaza Juraja Drobného vysvätili tesne pred novembrom 1989. Mnohí veriaci sa podľa neho za socializmu stretávali v bytoch aj tak, že „najskôr pustili hudbu, aby susedia nepočuli, o čom hovoria“. Odpor režimu k viere má Drobný spojený už s gymnáziom, kde cítil, ako okolie firfle na to, že miništruje. „Potom si ma zavolať riaditeľ, s ktorým som dovtedy vychádzal, a pýtal sa, či naozaj chcem ísť na teológiu. Ak áno, vraj nezmaturojem. Nebol som žiadny hrdina, tak som si podal prihlášku až po maturite. Na prvýkrát ma aj tak nevzali, podarilo sa to až neskôr.“ Vtedy si ho už však všimli eštebáci. „Tvrdili, že vedia o prihláske do seminára, že rehoľníci sú nebezpeční, že v kláštoroch sa našlo veľa zbraní. Vraj mi vedia pomôcť, aby som sa tam nedostal do maléru, stačí, ak s nimi budem chodiť na rande a donášať. Hoci som odmietol, trest neprišiel.“ Písal sa už rok 1984, Drobný však dodáva, že napriek uvoľneniu

pomerov každý tak dobre nedopadol. „Kamarátov otec skončil pre vieru vo väzení ešte tesne pred revolúciou.“

Oddával nás kňaz taký ohlúpnutý propagandou, že nás počas obradu počúval, aby sme v manželstve budovali socializmus.

Boris Burger, technik

Podľa Drobného ani mnohí iní netušili o skutočných postojoch svojich učiteľiek. „V škole mlčali, ale ako hlboko veriace cestovali aj 30 či 40 kilometrov do kostolov, v ktorých ich nik nepoznal.“ Dnes si myslí, že arogantný postoj režimu veriacich zomkol. „Ak šlo o cirkevnú udalosť, ľudia boli ochotnejší obetovať svoj voľný čas. Dnes máme slobodu, ale na duchovné veci nie je priestor, lebo mnohí musia zarabať, aby prežili.“

Vršili sa na učiteľoch

Drobný, ktorý dnes pracuje v katolíckej televízii Lux, spomína aj provokácie eštebákov v snahe kompromitovať kňazov. „Například im na kríž namontovali technické zariadenie, vďaka ktorému sa hýbal. Potom tam vtrhli a presviedčali ľudí, že kňaz ich chcel hýbaním kríža klamať, že ide o zázrak.“ Metódy súdruhov spomína aj 55-ročný technik v petržalskej nemocnici Boris Burger, ktorý vyrastal v nábožnej rodine. „Stávalo sa, že eštebáci vzali ľahkú devu, v noci zazvonili na fare, a keď kňaz otvoril, tá sa mu vrhla do náručia. Provokatéri si scénu odľahčili a kňaz sa stal potenciálne vydierateľným.“ Ohrození boli učители. „Blízky kamarát mi hovoril, ako sa zachoval jeho otec, funkcionár ústredného výboru KSS. Keď jednej učiteľke zomrelo dieťa a on ju zbadal modliť sa v kostole, nechal ju vyhodit'. Zaujímavé je, že to chrapúnstvo nezdedil jeho syn, ktorý bol jedným z prvých, čo u nás podpísali Chartu 77,“ vysvetľuje Burger. Prejav viery dostihol aj jeho mamu. „Zaskakovala v škole za inú učiteľku. Ja som tam chodil na náboženstvo, ktorého sa zámerne zúčastňoval aj riaditeľ školy. Ironizoval a urážal kňaza aj žiakov. Mamy sa spýtal, ako je možné, že si dovolila dať syna na náboženstvo, nakoniec ju predčasne vyhodil.“

Plné a prázdne kostoly

Aj on však priznáva, že niektoré profesie problém nemali. „Istý čas som pracoval ako vedúci obchodnej prevádzky, vieru som dával otvorene naja-

vo. Hovoril som o nej, pokojne som sa pred obedom prežehnal. Kolegovia si z toho robili posmešky, ale nik ma za to nepotreštal. V strane pritom nebol nik z blízkych príbuzných. Bol som však bezvýznamný človek, asi by sa to skončilo inak, keby som sedel ako vedúci v kancelárii a ovplyvňoval ľudí.“ Burger vyrastal najmä v Bratislave. Tvrdí, že pred revolúciou v nej kostoly zaplnili najmä starší ľudia. „Boli poloprázdne, plnili sa najmä na veľké sviatky. Po prevrate sa to otočilo, zrazu boli nabité. Mnohí sa začali správať inak. Poznám človeka, ktorý ako tvrdý komunist a ateista aj s manželkou neznášal cirkev, veriacimi pohrdali. Po revolúcii sa zmenili a zomreli ako katolíci.“ Rozprávania uzatvára vtipnou historkou z vlastnej svadby. „V Dóme svätého Martina nás oddával kňaz, aktívny v Pacem in Tenis, v ktorom boli duchovní spolupracujúci s režimom. Tento bol taký ohlúpnutý propagandou, že nás počas obradu začal počúvať, aby sme v manželstve poctivo budovali socializmus pre blaho spoločnosti.“

Sme ako snečnice

Jozef Mikloško hovorí, že problémy mali najmä učители, policajti a vojaci, ktorým za prejav viery hrozilo okamžité prepustenie z práce. „Ostychu sa ľudia, paradoxne, zbavovali na púťach, kam chodili v státisícoch, hoci ŠtB si zapisovala značky áut a fotila prítomných.“ Mnohí navštevovali kostoly mimo bydliska. „O tom koloval aj vtip. Komunisti vraj od strany dostávali príplatok na benzín, aby mohli chodiť do kostolov v susedných dedinách,“ vraví Mikloško. Priznáva, že existovali aj profesie, na ktoré komunisti nesiahali. Sám bol pred revolúciou v rámci SAV šéfom odboru, zástupcom riaditeľa či vedúcim medzinárodného laboratória. „Bol som vedecký pracovník - matematik. Takú prácu nemohol robiť niekto len preto, že bol komunist. Prednosť mal odborník, hoci neustraník a veriaci. Nesmel však robiť pedagóga či ovplyvňovať postoje ľudí.“ Dodáva, že veriaci musel mať rozumného šéfa, aby ho nepostihoval v rámci pravidelných previerok, na ktorých sa kládla aj otázka, ako je vyrovnaný s náboženskou otázkou. Podľa Mikloška sa veriaci v celej krajine stretávali v tajných skupinkách v rámci podzemnej cirkvi. „Sám som bol šéfom skupinky
pokračovanie na str. 3

dokončenie zo str. 2

rodinných spoločností, do ktorej chodilo 10 až 15 párov. Spolu nás v celom hnutí bolo okolo 50-tisíc presvedčených kresťanov. Všetci riskovali.“ Dnes však odmieta napádať tých, čo udávali či ubližovali pre vieru, hoci mnohých z nich po roku 1989 stretával v kostole. „Ak nepoznáme všetky motívy konania človeka, nesúdil by som. Rozumiem aj tým, ktorí im nevedia odpustiť. Ja sa však skôr teším, že možno tí, čo konali zlo, sa zmenili, hoci nevylučujem ich vypočítavosť. Problém je, že Slováci sú často ako slnečnice. Otáčajú sa k tomu, kto je práve pri moci a menia kabáty podľa potreby.“ **Karol Sudor, SME 12/11/2011**

Novovysvätený kostol v obci Andrejovka

Veriaci v obci Andrejovka na severovýchode Slovenska dlhé roky bojovali za vlastný chrám. A dočkali sa. Vysvätili tam nový kostol. Veriaci sa 17 rokov modlili v tomto objekte, kde sa nachádza i miestne pohostinstvo. Poniectori dôchodcovia chodili na bohoslužby do susednej obce.

Anketa: Opýtaný 1: „Na takú malú obec sme mali modlitebňu len takú maličkú.“

Opýtaný 2: „Ľudia si nezvykli tu na kaplnku, stále im chýbal ten kostol, tá cerkev, takže chodili do Orlova.“

Redaktorka: „Samospráva na nový chrám šetrila niekoľko desaťročí. Po dvoch rokoch stavebných prác sa deňdňania dočkali.“

Peter Il'ko, správca farnosti: „Kostol sa staval od mája roku 2009, kedy sme postavili panelovo prvé múry. Našli sa dobrí ľudia, ktorí na tento chrám, na našu cerkev prispeli. Bolo to aj z vlády aj od mnohých sponzorov, podnikateľov. A veľkou mierou aj ľudia odtiaľto.“

Redaktorka: „Dokopy sa podarilo zozbierať 75 tisíc eur. Ruku k dielu priložili aj samotní miestni, čo ocenil i arcibiskup.“

Ján Babjak, arcibiskup: „Obdivujem týchto ľudí, túto hŕstku veriacich, ktorí sa zmohli na tento chrám. Bol potrebný ako soľ.“

Redaktorka: „Chrám sv. Jozefáta má kapacitu 100 miest. Domáci sa tak konečne môžu modliť na dôstojnom mieste.“ **Alena Gribová, STV 1, 14.11.2011**

Londýn ponúka unikátnu výstavu Leonarda da Vinci

Londýnska Národná galéria už pár dní ponúka unikátnu výstavu Leonarda da Vinci, ktorá zhromaždila na jednom mieste dosiaľ najviac obrazov tohto renesančného majstra. Po prvý raz sa tu stretávajú obe verzie Madony v skalách a verejnosť aj odborníci môžu tiež prvý raz uvidieť obraz Krista, ktorý bol po novom pripísaný Leonardovi. Lístky na výstavu idú na dračku a už pred začiatkom výstavy sa v predpredaji tvorili dlhé rady. Leonardo da Vinci (1452-1519) namaloval len asi 20 obrazov, z ktorých sa zachovalo iba 15 alebo 16, podľa toho, ktorý odborný názor sa berie do úvahy. Napriek tomu, že väčšina jeho obrazov len zriedka opúšťa domovské galérie, v Londýne vystavujú deväť. „Je to najúplnejšia výstava dochovaných Leonardových obrazov, aká sa kedy konala,“ povedal novinárom Luke Syson, hlavný kurátor výstavy. Kurátori sa zamerali na 80. a 90. roky 15. storočia, keď bol Leonardo dvorným maliarom milánskeho vojvodu Lodovika Sforzu. A z tohto obdobia zhromaždili prakticky všetky obrazy - s výnimkou nástennej maľby Poslednej večere, ktorá zo samozrejmych dôvodov nemohla opustiť Miláno. Leonardo mal v rokoch, keď ho platil milánsky dvor, podľa Sysona „umeleckú slobodu a mohol hľadať nové cesty, ako vnímať a zachytávať prírodu, a pritom sa sústredil najmä na ľudskú anatómiu, dušu a emócie“. Organizátori sa tiež zamerali na Leonarda ako na maliara a nie ako na vynálezcu, matematika a vedca, ako ho zdôrazňovalo 20. storočie. „Leonardo sa vzdelával predovšetkým ako maliar a myslel ako maliar, aj keď robil iné vec,“ vyhlásil Syson. Britskí výtvarní kritici sú prakticky bez výnimky nadšení a píšú, že výstava je prinajmenšom udalosťou roka. „Je to viac ako udalosť roka, v istom zmysle je to udalosť storočia,“ povedal Arturo Galansino, jeden z kurátorov výstavy. Podľa neho sa nedá povedať, ktorý obraz je hviezdou výstavy. „Je tu veľa hviezd,“ povedal a zdôraznil, že po prvý raz sa tu stretávajú oba varianty slávneho obrazu Madona v skalách. Nachádza sa tu prvá verzia, ktorá je zapožičaná z parížskeho Louvru a prvý raz opustila francúzske zbierky. Na opačnej strane sály je druhá verzia, ktorá patrí do zbierok

londýnskej Národnej galérie. „Ale zišli sa tu aj dva portréty milánskych dievčat - Dáma s hranostajom a La Belie Ferronniere,“ povedal Galansino. Dáma s hranostajom zachytáva 16-ročnú Sforzovu milenkú Cecíliu Galleraniovú a podľa Sysona „sa považuje za prvý skutočný moderný portrét. Dievča na obraze La Belie Ferronniere (Portrét dámy) má tiež niečo spoločné so Sforzom. Podľa kurátorov je to vraj buď jeho manželka, alebo jedna z mnohých milieniek. Londýnska galéria získala aj ďalšie mimoriadne obrazy z Vatikánu - nedokončený olej Sv. Hieroným, z petrohradskej Ermitáže Madonu s dieťaťom a z milánskej Pinacoteca Ambrosiana Portrét hudobníka, ktorý je jediným Leonardovým portrétom muža. Skutočným unikátom je však obraz nazvaný Christ as Salvator Mundi (Kristus ako Spasiteľ sveta), ktorý zachytáva Krista so sklenenou zemeguľou v dlani. V roku 1958 ho vydražili len za 45 libier, lebo autorstvo pripisovali jednému z Leonardových žiakov. Odborníci sa zhodovali, že Leonardo takýto obraz namaloval, že ho asi vlastnil anglický kráľ Karol I. a v roku 1650 ho na svojej rytine zachytil český grafik Václav Hollar. Ale až teraz sa Národná galéria rozhodla obraz, ktorý pochádza zo súkromnej zbierky, jednoznačne pripísať Leonardovi a dať mu prednosť pred ďalšími verziami. Jeho cenu v súčasnosti odborníci odhadujú na 200 miliónov dolárov. Vystavené obrazy sú sprevádzané aj 50 Leonardovými kresbami, ktoré majú súvislosť s obrazmi z jeho milánskeho obdobia. Sú tu napríklad všetky prípravné kresby k Poslednej večeri. Celkovo 33 vystavených kresieb patrí anglickej kráľovnej, ktorá má najväčšiu zbierku jeho kresieb na svete. Niektoré neboli dosiaľ vystavené. Keďže galéria sa chce vyhnúť preplneným sálam, rozhodla sa na výstavu dovoliť vstup každú polhodinu len 180 návštevníkom. Ale na druhej strane sú predĺžené návštevné hodiny výstavy. Zatiaľ divácky najúspešnejšou akciou londýnskej Národnej galérie bola v roku 2006 retrospektíva Diega Velázqueza, ktorú navštívilo 302-tisíc ľudí. Výstava Leonardo da Vinci: maliar na milánskom dvore potrvá do 5. februára 2012.

čtk Londýn, Pravda 15/11/2011

ad: Vatikán žehná protestom

Článok (Pravda 26. 10. 2011) obsahuje informáciu, že sa vaticánska Rada pre spravodlivosť a mier postavila na stranu demonštrantov, ktorí protestujú proti nadvláde „finančných žralokov“. Dalo by sa dedukovať, že z Vatikánu zaviali nové vetry. Je to však tak? Nie je to opäť šikovné použitie metódy zvanej sociálne mastičkárstvo? Pápež Ján XIII. vo svojej sociálnej encyklike zdôraznil, že „súkromné vlastníctvo, aj výrobných prostriedkov, je prirodzeným právom a štát ho nemôže zrušiť“. Túto pozíciu zachováva cirkev aj v súčasnosti, hoci sociálne encykliky poskytujú možnosti kritiky kapitalistov. Podľa Jána Pavla II. kritika nastupuje vtedy, keď kapitalistické vlastníctvo „nepriňaša hodnoty alebo slúži na prekážanie práci iných s cieľom dosiahnuť taký zisk, ktorý nevyrastá z celkového zveľadovania práce a spoločenského bohatstva, ale z ich útlaku (pracujúcich), z neprípustného vykorisťovania, špekulácie a marenia solidarity“. Na takú kritiku nadväzuje bezzuba sankcia. Aj tých najnenásytnějších kapitalistických vlastníkov

možno potrestať iba obmedzením ich práva plne využívať vlastníctvo. Trest môže uložiť štát plnením svojej „zástupnej funkcie“, teda má „právo zasiahnuť, ak osobitné situácie vyvolané monopolmi hatia, zdržujú vývoj“. Ale aj to len na dobu určitú! Ako zdôraznil Ján Pavol II., „takéto zástupné zásahy, oprávnené z naliehavých príčin so zreteľom na spoločné dobro, musia byť časovo čo najviac obmedzené“. Teda dočasný trest, ktorý neruší právo vlastníť. Ide o starú, zaužívanú taktiku - upozorňovať kapitalistov, aby trocha brzdili svoje mamónárske chůtky, ktoré vyvolávajú nevôľu širokých občianskych más. Tá by - podľa teológov - mohla viesť ku konfliktom triedneho charakteru, nebezpečných pre kapitalistický systém. Podpora demonštrantom v New Yorku a Londýne je teda dosť neobyčajnou výstrahou bezhranične chamtivým bankárom, aby postupovali „mravnejšie“, ak nechcú, aby sa demonštrácie preliali do sociálnej revolúcie, ktorá by zmietla nielen ich, ale aj kapitalizmus.

Rudolf Strážovský
Pravda 16/11/2011

Dve lipy pred kostolom vyschli

Ku kostolu v obci Hrabová Roztoka chodieval často neznámy muž. Nie však preto, že by bol hlboko veriaci. Práve naopak. To, čo robil, vôbec nebolo s kostolným poriadkom. Do dvoch mohutných stromov vrtal diery dovtedy, kým nevyschli.

Neznámy páchatel' chodieval veľmi rád ku kostolu v obci Hrabová Roztoka.

Nie však s modlitebnou knižkou, ale s vrtačkou. Neznámemu páchatel'ovi poriadne prekážali dve mohutná lipy malolisté. Zrejme si uvedomoval, že ich nemôže spiliť, preto si zvolil oveľa rafinovanejší spôsob.

Darina Labaničová, starostka obce Hrabová Roztoka: „Bola som pozerať, že som videla, že áno, že sú tam diery navrtané.“

Redaktorka: „V dvoch stromoch vyvrtal 14 dier, každú o priemere asi

2 centimetre a hlbokú 5 centimetrov. Na prvý pohľad by si ich nikto nevšimol. Jedna lipa stojí pred dreveným kostolíkom a druhá sa vypína priamo nad hrobmi miestneho cintorína.“

Darina Labaničová, starostka obce Hrabová Roztoka: „Tým, že boli diery, tým to ako vysychalo.“

Redaktorka: „Obec je teraz nútená oba stromy na svoje náklady odstrániť. Vyschnuté stromy totiž môžu byť nebezpečné.“

Darina Labaničová, starostka obce Hrabová Roztoka: „Ona to padá tam listie, konáre padajú.“

Telefonuje Jana Karnišová, hovorkyňa KR PZ Prešov: „Neznámy páchatel' spôsobil celkovú spoločenskú škodu vo výške takmer 6600 eur.“

Katarína Kleknerová
TV JOJ, 14.11.2011

Rozlúštili unikátny arabský nápis zanechaný križiakmi

V Izraeli rozlúštili vôbec prvý arabský nápis, ktorý po sebe zanechali križiaci pri výprave pred 800 rokmi. Profesor archeológie Moše Šaron to označil za bezpriekladný nález, pretože arabský nápis zanechaný križiakmi nebol doteraz nájdený na celom Blízkom východe. „Podarilo sa mi nedávno rozlúštiť slová Fridrich II., kráľ Jeruzalema, 1229 od prevtelenia nášho Pána Ježiša Mesiáša,“ povedal Šaron agentúre AFP. Text bol vytesaný do bloku mramoru v jednej budove pri Tel Avive. „Ten dom, na ktorom bol nájdený nápis veľký 60 krát 50 centimetrov, pôvodne stál v starom prístave Jaffy, ktorý dal rímsky cisár Fridrich II. opevniť,“ hovorí Šaron. Jaffa je dnes pripojená k Tel Avivu. K titulom Fridricha II. patrí tiež kráľ jeruzalemský. Objavený nápis obsahuje aj názvy provincií, ktoré spadali pod kontrolu tohto panovníka, známeho náklonnosťou k islamskej kultúre i jej znalosťou. Fridrich bol pre spory s pápežom Gregorom IX. exkomunikovaný z cirkvi. V rokoch 1228 až 1229 zorganizoval šiestu križovú výpravu, aby získal jeruzalemské územia, ktoré dobyl moslimský vojvodca Saladín. Dal opevniť Jaffu, ale na dobytie teritória nepotreboval zbrane. Na odstúpení Jeruzalema, Betlehemu, Nazaretu, Sajdá a Jaffy sa dohodol so sultánom Kamilom. „Fridrich II. bol priateľom moslimov a obdivovateľom islamskej civilizácie. Ako jediný z križiakov dosiahol svoj cieľ bez toho, aby bola preliata kvapka krvi,“ zdôraznil Šaron.

čtk, Pravda 18/11/

Trnavská Novéna

V Trnave sa koná Novéna – 9 dní modlitieb na počesť Panny Márie Trnavskej, ktorá mala mesto zachrániť pred morom a vpádmi Turkov. Od 13. do 21. novembra je v bazilike sv. Mikuláša pre veriacich aj pútnikov pripravených niekoľko omší denne. Slávnostnú omšu v nedeľu 20. novembra bude celebrowať biskup Stanislav Zvolenský. Nezabudne sa ani na procesiu nesenia obrazu Panny Márie, ktorý mal v stredoveku slziť krv. **Rádio Slovensko, 14/11/2011**

Vážňov spovedali pod päťcípou hviezdou

Miesto, kde popravovali nacisti i komunisti, je dnes už opustené. My sme sa tam vybrali s ľuďmi, ktorí zažili jeho krutosti

Pred počmáranou železnou bránou s nápisom Neparkovat, vjezd stoja traja ľudia. Najmladší z nich je zamestnanec ministerstva spravodlivosti. Do budovy väznice v českom Uherskom Hradišti, kde popravovali nacisti i komunisti, sa dnes nedostanete. Je zatvorená od roku 1962 a o povolenie navštíviť ju sme museli požiadať súd. Sprevádzať nás budú dvaja ľudia, ktorí sem nikdy vstúpiť nechceli, ale museli. Annu Honovú zatkli komunisti, keď mala 23 rokov. Vladimír Drábek nemal ani 21.

Ženské oddelenie

Cela, do ktorej dali mladú Annu, mala dva krát tri metre. Bola síce vysoká, ale vzduch žiadny, okienko kdesi na strope sa nesmelo otvárať. Bolo tam asi desať žien a jeden žanek. „Žanek, to poznali vaše prababičky, to bol veľký hrniec na bielizeň a náš záchod na cele,“ rozpráva, kým nás cez neudržiavaný dvor zarastený trávou i stromami vedie k ženskému oddeleniu väznice. Opiera sa o palicu, ale keď jej chceme pomôcť, s úsmevom odmieta. „Vtedy som si hovorila, že to nemôže trvať dlho, že ten režim nevydrží, že som nič neurobila, že ma určite onedlho pustia,“ spomína na rok 1949. Netušila ešte, aké výsluchy sa v noci vo väznici robia, ako vážňov polievajú studenou či horúcou vodou a pod nechty im pichajú špendlíky. A netušila, že to, či je vinná, alebo nie, za múrmi tejto väznice nie je dôležité. O jej živote rozhodovali príslušníci Štátnej bezpečnosti, ktorí vážňov vypočúvali, a bachari, ktorí ich na celách strážili. Často ľudia bez vzdelania a analfabeti.

Zatkli ju pre letáky

Keď Annu Honovú zatkli, pracovala ako účtovníčka vo firme Raviola, ktorá exportovala mrazenú hydinu do zahraničia. Po nástupe komunizmu v roku 1948 ju znarodnili, ale jej majiteľa a podnikateľa Bruštíka v nej nechali pracovať. Na jeho príkaz často prepisovala pani Anna dokumenty o pomeroch v Československu, ktoré podnik v balíkoch posielal do zahraničia. Nakoniec ju zatkli za združovanie

s inými činiteľmi proti republike a rozširovanie protikomunistických letákov. „Ja som to nebrala ako združovanie proti republike, jeden známy bol v kolchoze v Sovietskom zväze a hovoril, aké sú tam strašné pomery. Tak sme o tom v tých letákok napísali,“ hovorí Honová. Vo väzení v Uherskom Hradišti a v Brne strávila dva a pol roka.

Kaplnka

Ani Vladimír Drábek neveril, že robí niečo zlé a skončí vo väzení. Keď od kamaráta Ľuboša Abraháma dostal na jeseň v roku 1948 prejav už bývalého prezidenta Edvarda Beneša, nezдалo sa mu na jeho šírení nič zlé. „Nebol to predsa tajný text,“ hovorí Drábek, keď nás po schodoch vedie do väzenskej kaplnky na prvom poschodí. Drábek demokratické poslanstvo, v ktorom Beneš kritizoval praktiky komunistickej strany, rozposlal na sto letákok a tajná polícia začala okamžite pátrať po ich autorovi. Keď spolu vstupujeme do kaplnky, kde mávali väzni v Uherskom Hradišti bohoslužby, absurdita režimu je dokonalá. Na klenbe kaplnky je obrovská päťcípá hviezda, symbol komunizmu, ktorý akoby ovládol celú modlitebňu. Pod hviezdou je neporušené heslo, ktoré malo platiť na večné časy: Proletári všetkých krajín, spojte sa! Je to azda najzachovalejšia miestnosť zo všetkých, ktoré sme vo väznici videli, a stále má svoj pôvab. Kedysi tu boli ešte spovednice. „Pred Vianocami nás sem priviedli a povedali, že sa môžeme vyspovedať. Až neskôr sme sa dozvedeli, že v spovedniciach nesedeli kňazi, ale eštbáci a verili, že im väzni takto prezradia, čo chcú. Väzni, ktorí boli veriacy, však podľa nesprávnych rúch zistili, že to nie sú praví kňazi,“ spomína Drábek s úsmevom. Jeho slová sa v kaplnke odrážajú od päťcípovej hviezdy a ošarpaných stien.

Najťažšie prípady

Budova väznice pôsobí ponuro, i keď sa už rozpadá. Mreže, ťažké dvere s úzkym priezorom, prázdne samotky, cely s dierou namiesto toalety a transparenty s heslami z komunistických čias, ktoré tu ostali po filmároch. A ticho. Ženské oddelenie, kde Anna Honová strávila 20 mesiacov, je zatvorené. Ukazuje

nám ho zvonku. „Z tých okien sme sa pozerali, ako sa na väzenskom dvore prechádzajú väzni z mužského oddelenia. Jeden bol taký dobitý, že ho väzni museli nosiť a len tam sedával. Neskôr ho popravili, hoci podľa práva nesmie byť popravený ten, čo sa ani nevie postaviť na nohy. Oni žiadne právo nerešpektovali,“ spomína. Ženské oddelenie bolo na prízemí pod povestnými mužskými tzv. tridsiatkami. To bolo krídlo s celami pre najťažšie prípady. Eštbáci s nimi nemali žiadne zľutovanie. „Dozvedeli sme sa od bachariiek, že popravili Rudolfa Lenharda,“ hovorí Honová. Lenharda pred popravou surovo týrali. Elektrické drôty mu prikladali na nohy i genitálie. V tom čase bola na ženskom oddelení jeho snúbenica Marie Vajdová.

Zabudnúť sa nedá

Vo väznici bola Anna Honová po páde komunizmu niekoľkokrát, ale zakaždým sa jej tie spomienky vrátia. Na ženu v šiestom mesiaci tehotenstva, ktorú odsúdili na doživotie. Doma nechala dve malé deti, tretie, ktoré porodila vo väzení, jej hneď vzali. Anna Honová má dnes 85 rokov a je to vitálna žena, hoci sa pri chôdzi opiera o palicu. O hrôzách, ktoré prežila, hovorí vecne a bez hnevu. Vlastne sa smeje, že mala šťastie. „Asi som vedela ako na nich, vedela som, že sú to ľudia bez vzdelania. Keď mi pri výsluchu povedali, že ma zmlátia, odpovedala som, že to predsa robili nacisti, ale že on je príslušník československej bezpečnosti. Bol taký prekvapený, že ma nechal,“ hovorí Honová. Hlas sa jej zachveje, len keď hovorí o väžňovi Františkovi Dvořákovi. Dvořák sedel na korekcii, to boli cely vedľa vyšetrovni ŠtB, kde sedeli najtvrdší odporcovia režimu. „Bacharka ma tam pustila, a vtedy som ho videla. V cele musel chodiť, nemal si kde sadnúť, na nohách mal ťažké reťaze. Svietilo tam ostré svetlo a on mal také čierne oči, veľmi smutné. Vedeli sme, že ho popravila,“ hovorí Honová. Na tie oči nikdy nezabudla. Celé tie roky je to pre ňu tá najhoršia spomienka.

Odsúdení a popravení

Meno Františka Dvořáka nám Anna Honová ukazuje ako prvé na

pokračovanie na str. 6

dokončenie zo str. 5
pamätníku pred bývalým Justičným palácom, ktorý bol súčasťou obrovského väzenského objektu. Je to piate meno medzi šesťástimi na zozname ľudí, ktorí boli odsúdení a popravení. Nasleduje ďalších jedenásť mien mužov, ktorí boli vo väzení umučení na smrť. Posledné dve mená mali zastrelení. Je medzi nimi aj Jaromír Kovář, ktorý nemal ani 21 rokov. „Schoval sa, keď mu zatýkali rodičov, ale objavili ho a zabili,“ spomína Honová. Chvíľu s nami ešte postojí a potom sa rozlúči. Žena, ktorú v roku 2007 vyznamenal český prezident Václav Klaus, sa s nákupnou taškou v ruke ponáhľala na autobus domov.

Dožil sa slobody

Česi, ale hlavne Slováci si svoj vzťah k vlastnej minulosti hľadajú i 22 rokov po páde zločinného režimu. Vladimír Drábek a mnohí, ktorí zažili, aký krutý bol, nemusia rozmýšľať o tom, či bolo dobré, keď stálo mlieko dve koruny. Pre nich je pád komunizmu oslavou človeka a slobody. „Keď sa režim v roku 1989 skončil, nemohol som tomu uveriť. Dcéra mi volala z Prahy a vravela: Oci, všetko nechaj tak a príď. Bola to nádhera, všetky tie manifestácie držím v sebe, dodali mi silu. Neveril som, že sa niečoho takého dožijem,“ hovorí s emóciami. Hneď ako sa vrátil z Prahy, založil miestne Občianske fórum a stal sa predstaviteľom rodnej obce Kudlovice, neskôr predsedom Konfederácie politických väzňov v Uherskom Hradišti. Bojoval za to, aby v meste stál pomník obetiam, ktoré väzenie v Uherskom Hradišti neprežili. A teraz bojuje za to, aby väznicu opravili a otvorili pre verejnosť.

Mladým behá mráz po chrbte

Hneď za pamätníkom, v jednom komplexe s väznicou je stredná umelecko-priemyselná škola. Najprv si škola bývalú budovu Justičného paláca delila s políciou, teda Zborom národnej bezpečnosti. Bola tam v čase komunizmu vyšetrovňa i cela pre predbežne zadržaných. Od roku 1993 už patrí celá budova nadaným stredoškólakom. Mnohí z nich nikdy vo väznici vzdialenej niekoľko sto metrov neboli a o tom, čo sa tam dialo, iba počuli. „Niektorí profesori nám o väznici a súde rozprávali. Keď si predstavím, čo sa

dialo v niektorých priestoroch školy, napríklad vo veľkej kressliarni (súdili tam politických väzňov), kde každý týždeň kreslíme figúru, tak mi behá mráz po chrbte a radšej na to nemyslím. Je to zvláštny pocit,“ hovorí jeden zo študentov 3. ročníka. Sú to žiaci, ktorí nezažili ani komunizmus, ani revolúciu a 17. november je pre mnohých hlavne štátny sviatok a teda deň bez školy. Sú to žiaci Ivana Pecháčka, odborného učiteľa a priemyselného dizajnu, ktorý nás, hoci sme prišli bez ohlásenia, ochotne prevedie cez budovu s pochmúrnou minulosťou. „Takéto veci treba zachovať a ani na chvíľu netreba uvažovať o ich komerčnom využití,“ hovorí, keď nám z okna jednej z učební ukazuje zanedbaný dvor. „Niekoľkých ľudí tu po roku 1945 popravili. Na také veci by sme nemali zabúdať,“ hovorí.

Boj o pamiatku režimu

Niektorí z jeho žiakov prehodia, že väznica je témou hlavne pre starších ľudí z mesta. I tak sú v odpovediach citlivejší ako mnohí ich rovesníci, keď sa s nami bavia o tom, čo by sa malo s väznicou stať. „Mala by sa zachovať tak, ako je, pretože je to súčasť našej, aj keď zlej histórie,“ hovorí jeden z malej skupiny, ktorá sa okolo nás vytvorila. Niektorí by dokonca privítali, keby školu o väznicu rozšírili. „Mali by sme byť vdáční, že môžeme slobodne tvoriť a učiť sa,“ prekvapí ďalší. O to menej nás neskôr zarazí, že to boli práve mladí ľudia z mesta, ktorí sa rozhodli za väznicu bojovať. Iniciatíva vznikla pred necelými dvoma rokmi tiež na stredoškolskej pôde, na miestnom gymnáziu. „Boli sme štvrtáci, keď sa začalo hovoriť, že tam, kde je väznica, vznikne miesto na parkovanie alebo nákupné stredisko. Rozhodli sme sa postaviť proti tomu,“ hovorí Anna Stránska, dnes 20-ročná vysokoškóláčka a podpredsedníčka združenia Iniciatíva za dôstojné využitie väznice v Uherskom Hradišti. Boj mladých ľudí a bývalých politických väzňov oslovil ľudí v meste i mimo neho. Dnes už je takmer isté, že tam, kde týrali a popravovali nacisti i komunisti, sa nebude ani parkovať, ani nakupovať. Stále sa však nevie, čo bude s bývalou väznicou, ktorá chátrala. „Je to významná pamiatka, ktorá pripomína teror dvoch totalitných

režimov a jediný takýto objekt svojho druhu. To, čo sa stalo ľuďom vtedy, sa môže kedykoľvek zopakovať, aj keď sa okolnosti menia. Nikdy by sme na to nemali zabúdať,“ hovorí Stránska. Pod petíciu za zachovanie väznice sa podpísalo päťtisíc ľudí a podpisov stále pribúda. Väznica v 26-tisícovom meste oslovila celé Česko.

Miriam Zsilleová, SME 12/11/2011

Väznica v Uherskom Hradišti

- Budovy Justičného paláca a väznice boli postavené v rokoch 1891 - 1897 a slúžili potrebám krajského súdu.

- Počas druhej svetovej vojny používali objekt nemeckí okupanti ako väznicu pre politických väzňov pred transportom do koncentračných táborov.

- V roku 1945 v Justičnom paláci prebiehali mimoriadne ľudové sudy. Súdení boli kolaboranti a priamo na nádvorí väznice sa konali verejné popravy obesením.

- Po roku 1948 sa začala pre väznicu neslávná komunistická éra. Boli tu umiestnení odporcovia komunistického režimu a mnohí z nich kruté mučenie neprežili.

- Justičný palác s väzením slúžil svojmu účelu až do roku 1960.

- Od roku 1964 tu sídlila v jednej časti stredná umelecká priemyselná škola a v druhej Zbor národnej bezpečnosti (vyšetrovňa, cely pre predbežne zadržaných).

- V roku 1993 začala celú budovu Justičného paláca užívať stredná umelecká priemyselná škola.

- Celý súbor budov je kultúrnou pamiatkou. *ZDROJ - veznice.uh.cz*

Polemika o viere v Galérii HIT

Poľský multimediálny umelec Piotr Blajerski sa posledné roky zaoberal polemikou existencie Boha. Výsledkom tohto procesu je výstava Elementary values of unfaith, ktorá sa už dnes na slávnostnej vernisáži v priestoroch bratislavskej Galérie HIT predstaví aj slovenským fanúšikom umenia. Podujatie sa začína o 19. hodine, výstava potrvá do 18. decembra. **(kul), Pravda 16/11/2011**

Nevedel som, že pripravujem na kňazstvo eštabákov

Najmladší biskup podzemnej československej cirkvi, ktorý sa objavil aj v spisoch ŠtB ako agent, Dušan Špiner pre Hospodárske noviny:

Bol najmladším členom tajnej podzemnej cirkvi, v spisoch ŠtB sa objavil ako agent s krycím menom Dominik. Z donútenia. Zločiny minulému režimu odpustil a dnes učí na Palackého univerzite v Olomouci. Dušan Špiner.

Pripomínate si ďalšie výroky nežnej revolúcie. Aký je podľa vás rozdiel vo vnímaní viery a morálnych hodnôt za bývalého režimu a v súčasnej dobe kapitalizmu?

Žiadny. Ľudský rozum si včera sformoval učenie podľa marxistickej dialektiky a dnes predkladá katechézy dialekticky, teda na základe tézy, ktorú ja ako hierarchia predkladám a antitézy, ktorú ty, veriaci, prijímaš a syntéza je jasná.

Vaša kňazská bola komplikovaná za komunizmu i po ňom. Prečo ste boli nepohodlným pre bývalý režim?

Vikár spišskej diecézy ma suspendoval za neposlušnosť a štátny dozor za rušenie dozoru na cirkvou nedovolenou aktivitou s mládežou.

Začali ste však pôsobiť v tajnej podzemnej cirkvi. Ako ste sa k nej dostali?

Prostredníctvom jezuitu Oskara Formánka. Bol som privedený k biskupovi Felixovi Maria Davidkovi a jeho spoločenstvu, hoci predtým som bol v spojení s okruhom ľudí okolo biskupa Korca.

Čo bolo vašou úlohou?

Ja som túžil po poznaní a možnosti uskutočňovať závery druhého Vatikánskeho koncilu, a to som našiel u Davidka. Pán biskup ma poveril štúdiom cirkevnej diplomacie, ktoré som absolvoval v spoločenstve maltézskeho rytierov. Potom to bola príprava na misijnú činnosť zameranú na Východ. Bol som mostom dialógu medzi biskupom Davidkom a kardinálom Wyszyńským vo Varšave, a tým i Vatikánom.

Boli ste tajnou cirkvou dokonca vysvätený za biskupa. Prečo?

Na pranie kardinála Wyszyńského sme mali prevziať pôsobenie v Rusku, a tak biskup Davidek sa rozhodol pre mňa. Po príprave ma vysvätil za biskupa. Vtedy nešlo o riskovanie, ale službu pomôcť tam, kde ma pošle Duch Boží.

Felix Davidek je kontroverznou postavou, aký ste k nemu mali vzťah?

Naučil ma byť sám sebou, rozhodnúť sa zodpovedne a nie byť svoje rozhodnutie. Naučil ma vidieť aj v nepriateľoch ľudí, ktorých stvoril Pán Boh a našou úlohou je im pomôcť vrátiť sa k Otcovi.

Cirkev mu vyčítala vysväcovanie ženatých mužov či žien. Kvôli tomu ste vy osobne mali problémy...

V Kristovi nie je ani otrok, ani slobodný, ani muž, ani žena, a preto má právo nie byť sviatosť kňazstva. To neboli problémy, len nedorozumenie, a to dobré chcenie a rešpektovanie slobodného rozhodnutia vyriešilo.

Vy sám ste boli tajne svätiteľ kňazov v Moskve a jeden z nich počas mučenia vyzradil KGB vaše meno. Aké boli následky?

Moje meno ako biskupa bolo vyzradené od našich ľudí v rádiu Slobodná Európa. Medzi kňazmi bolo rozšírené, že som nasadený člen KGB, a preto sa mi vyhýbali. Cirkevný tajomník povedal, že som sledovaný ako nasadený agent Vatikánu. Ja som naďalej viedol malú skupinu ľudí podľa vzoru biskupa Davidka, ktorých som pripravoval na kňazstvo, očakávajúc v akejsi hrdinskosti, že pôjdem do väzenia. No nestalo sa tak, len ma preložili na iné miesto s tým, že si to želá ŠtB. A preto musím byť ich členom, tak sa na mňa spolubratia kňazi dívali.

Označili vás za agenta ŠtB, kde v zoznamoch figurujete pod krycím menom Dominik. Čo všetko ste pre ŠtB museli urobiť?

V tej horlivosti a nadšení, očakávajúc, že budem hrdina vo väzení mi nenapadlo, že pripravujem na kňazstvo a duchovne vediem členov Štátnej bezpečnosti. Vzdelával som ich a odkrýval,

ako realizovať závery druhého Vatikánskeho koncilu, ako sa pripravovať na misie v Rusku. Vrátili ma na faru a nesmel som mať bližšie kontakty s kňazmi, nemohol som sa stretávať ani s Davidkovou skupinou, tak som robil to, čo som vedel s ľuďmi, ktorí sa ku mne prihlásili. To bola moja „spolupráca“ - neraz som ich pohostil, ako svojich ľudí, boli to dobrí študenti.

Pre vaše moderné názory ste sa stali nepohodlným pre viacerých ľudí z kresťanskej obce.

Nešlo o názory, ale presvedčenie. Kristus neprišiel k nám, aby sme ho zabili, a tým sňal naše hriechy, ale ako Slovo nám prišiel povedať, odkiaľ sme prišli, prečo sme tu a kam to ideme. A my sme ho zabili a vyhodili z vinice, za to predsa nemôže byť spása... Cirkev nie je samoúčelná, ale má poslanie všetkým ľuďom hlásať milujúceho a spravodlivého Boha nie akého sme si my utvorili, ale akého nám predstavil Syn Boží, Ježiš. Je potrebné rešpektovať svedomie človeka s dôverou, že Boh ho stvoril ako schopného nie byť zodpovednosť, a preto vo všetkých oblastiach cirkevného života je spolupodieľanie sa veriacich na dianie v spoločenstve ľudu Božieho radostnou zvesťou evanjeliovej slobody. A napokon, som presvedčený, že nie som tu na tejto Zemi prvýkrát, aby som zvládol svoje poslanie...

Počas komunizmu ste veľa riskovali, teraz vás cirkev zatracuje.

Zaiste, môj život je dnes medzi mladými ľuďmi, ktorí mi pomáhajú nájsť riešenie pre mnohé situácie, cez ktoré ku mne hovorí Pán Boh, a ktorého je potrebné viac poslúchať ako ľudí. V tom je moje prorocké pôsobenie.

Čo pre vás znamená 17. november 1989?

Nový zajtrajšok v nádeji, že príde nová zem a nové nebo.

„Medzi kňazmi bolo rozšírené, že som nasadený člen KGB, a preto sa mi vyhýbali.“

Yulia Zabneva
HN 18/11/2011

Plagát bozkávajúceho pápeža šokoval

Sarkozy bozkáva Merkelovú, Barack Obama Huga Cháveza a pápež egyptského duchovného.

Takéto provokačné billboardy využila známa odevná značka vo svojej kampani a rozhorčené reakcie nenechali na seba dlho čakať.

Ako prvý sa ozval Vatikán a vynútil si, aby bozkávajúceho sa pápeža z kampane vyradili.

Postavili proti sebe najväčších politických a ideologických rivalov a spojili ich vzájomným bozkom. Benedikt XVI. v spojení s egyptským Imámom bol ale pre Vatikán silná káva. Koláž označili za neprijateľnú provokáciu a firma na naliehanie cirkvi reklamný panel stiahla. Naďalej ale trvá na posolstve tejto kampane, ktorým má byť globálna láska a tolerancia.“

Alessandro Benetton, výkonný zástupca spoločnosti: „Inšpiroval nás známy bozk Brežneva a Honekera. Využili sme ho ako element, ktorý takmer vo všetkých kultúrach znamená odstraňovanie bariér.

Pre odevnú značku to nie je prvá šokujúca kampaň. Námety vojny, rasizmu či náboženstva, ktorých autorom je slávny fotograf Oliviero Toscani vyvolali vo svete mnoho protichodných názorov. Rôzne zareagovali ľudia aj na kampaň s bozkávajúcimi sa politikmi.

Názory Parížanov: „Nemyslím si, že je to nevhodné. Podľa mňa je to len odvážny a dokáže to priťahovať pozornosť ľudí.“

Názory Parížanov: „Šokovalo ma to, nezobrazuje to Islam tým správnym spôsobom.“

Redaktorka: „Vladimir Putin sa síce s nikým nebozkáva, no aj on sa postaral o škandalóznú kampaň. Jeho strana Jednotné Rusko láka voličov k urnám naozaj pikantným videom. Dvaja mladí ľudia sa ukryjú vo volebnej kabínke a pod heslom urobme to spolu sa snažia presvedčiť Rusov, aby šli voliť. Zámerom malo byť uplatnenie Putinovho mačovského prístupu aj v jeho vlastnej strane.

Silvia Šimová, TV JOJ, 17.11.2011

Šokujúca reklamná kampaň

Talianska odevná spoločnosť Benetton spustila mimoriadne provokujúcu reklamnú kampaň. Ukazuje v nej bozkávajúcich sa svetových lídrov. Asi najviac provokatívnu fotkou je pápež s imámom. Vo vrúcnom objatí sa bozkávajú na ústa.“

Jakub Laca, redaktor TV Markíza: „Barack Obama bozkáva čínskeho lídra Chu Ťin-tchaa, Benedikt XVI. egyptského imáma Mohameda, nemecká kancelárka Merkelová zasa francúzskeho prezidenta Sarkozyho. Odevná firma zaľala poriadne hlboko. V kampani pomocou digitálne upravených fotografií spojila najmä znepriatelených a rozhádaných lídrov z celého sveta.“

obyvatelia Paríža: „V prípade Benettonu to nie je nič prekvapujúce. Firma šokovala niečím podobným už aj v minulosti.“

obyvatelia Paríža: „Veľmi účinná kampaň určite priťahuje pozornosť ľudí.“

Jakub Laca, redaktor TV

Markíza: „Ani svetoví lídri ako izraelský premiér Benjamin Netanyahu s palestínskym lídrom Mahmúdom Abbásom nevzbudili taký rozruch ako náboženský predstaviteľia.“

AA: „Je to šokujúce, najmä voči islamu to nie je dobré.“

Jakub Laca, redaktor TV Markíza: „Pre tento obrázok je pobúrená najmä katolícka cirkev. Spoločnosť ho zavesila z mosta neďaleko Vatikánu a sídlo pápeža už zvažuje podať žalobu. Podľa Vatikánu ide o urážku veriacich a ukážku vážneho nedostatku úcty voči pápežovi. Benetton sa už ospravedlnil a oznámil, že obrázok z kampane, ktorá má bojovať proti nenávisti stiahne. Zmizol aj z webovej stránky spoločnosti. Benetton provokoval už aj v minulosti, keď ukazoval bozkávajúcu sa mníšku s kňazom alebo chorých a umierajúcich na AIDS.“

Jakub Laca
TV Markíza, 17/11/2011

Pápež bozkávajúci imáma pobúril

Talianska odevná spoločnosť v kampani ukazuje znepriatelených lídrov vo vášnivom objatí.

RÍM, BRATISLAVA. Bozk na ústa bývalého sovietskeho lídra Leonida Brežneva s východonemeckým kolegom Erichom Honeckerom pretrval veku. Talianska odevná značka Benetton teraz chce jeho úspech zopakovať. V kampani s pomocou digitálnych úprav fotografií spojila vo vášnivom objatí znepriatelených a rozhádaných lídrov z celého sveta. Americký prezident bozkávajúci sa s čínskym prezidentom Chu Ťin-tchaom, francúzsky prezident Nicolas Sarkozy s nemeckou kancelárkou Angelou Merkelovou ani izraelský premiér Benjamin Netanyahu s palestínskym lídrom Mahmúdom Abbásom však nevzbudili taký rozruch, ako náboženský lídri. Pre obrázok bozku

pápeža Benedikta XVI. s egyptským imámom káhirskej mešity Ahmedom al-Tayebom, ktorý zavesila spoločnosť na most blízko Vatikánu, zvažuje katolícka cirkev žalobu. Hovorca Vatikánu Federico Lombardi uviedol vo vyhlásení, že je to „neprijateľné použitie zmanipulovanej“ podobiť pápeža „na reklamnú kampaň s komerčným účelom“. Je podľa neho tiež urážkou veriacich. Benetton sa ospravedlnil a oznámil, že obrázok z kampane, ktorá má bojovať proti nenávisti, stiahne. Zmizol aj z webovej stránky spoločnosti. Kampane Benettonu využívali provokácie aj v minulosti, či už to boli mníška bozkávajúca sa s kňazom, protirasistické plagáty s ľudskými srdcami, alebo fotografia matky smútiacej nad umierajúcim synom s AIDS.

(era), SME 18/11/2011